

[Nedergaard.]

relse, ikke i nævneværdig Grad er præget af den Landsdel, hvori de ligger, deres Beboere har nogenlunde det samme Præg over store Dele af Verden, og derfor maa dette Spørgsmaal straks komme frem: Bliver nu det Universitet, der skal bygges i Aarhus, virkelig et jydsk Universitet? At det ligger i Jylland, er der jo ikke Tvivl om, men staar Vestjyderne bag den Bevægelse? Vil de, der bor i Himmerland og Vestjylland, støtte det, og vil de unge rejse dertil? Det er et Spørgsmaal, som ligger i hvert Fald mig meget stærkt paa Sinde.

Under den korte Udvalgsbehandling har vi egentlig været ret vanskeligt stillet, og nogle af os, der har siddet i Udvalget, er kommet i Tvivl om mange forskellige Ting. Vi har hørt, at der er begyndt paa den mest ideale Maade derovre, idet vi her staar overfor et frit voksende Træ, der kan faa Lov til at vokse, ganske som det vil, ganske som Kravene kommer, og som Kræfterne kommer, men vi har tillige hørt, at Tilgangen i de 3 Aar, Ordningen har bestaaet, har været langt mindre, end man skulde vente. Vi har dernæst hørt, at naar Tilgangen har været saa lille, skyldes det, at der ikke var bestemte Maal for de unge at stile mod derovre, der var ikke Adgang til at tage andre Eksaminer end Filosofikum.

Hvad dernæst Fremtidsplanerne for Universitetet angaar, stod vi ogsaa overfor en meget stor Vanskelighed. Det Lovforslag, vi har til Behandling, taler om Fremgang over en bred Front, idet man samler saa mange Doktorer som muligt, der egner sig til at give Undervisning og holde Forelæsninger ved et Universitet. Men samtidig dermed mødte vi i det første Møde i Udvalget et helt nyt Forslag, gaaende ud paa, at der skulde arbejdes med en helt anden, snæver Front, idet man skulde lægge Vægt paa saa hurtigt som muligt at faa dannet et medicinsk Fakultet, og saa kunde det øvrige vokse op deromkring.

Se, det var allerede adskillige vigtige Spørgsmaal, som Udvalgets Medlemmer havde at tage Stilling til, men saa mødte vi et Spørgsmaal til, som i hvert Fald for mig var saare vanskeligt, og det var Spørgsmaalet om Pengene. Der er vist en stor Offervillie fra Aarhus Bys Side og fra adskillige private Folk derovre, og der ligger en hel Del Penge rede til at foretage forskellige Foranstaltninger, men vi var ved at faa Indtrykket af, at disse Penge nærmest skulde bruges til at tvinge Sagen igennem i denne Samling, at Pengene lige-

som skulde bruges til at formaa dem, der ønskede Sagen nøje overvejet, til at afstaa fra deres Overvejelser. Jeg husker, at da jeg var en ganske lille Dreng, havde vi Skilling og Mark og Dalere, og saa gik vi over til at faa Kronemønt. I min Barndom hed disse Penge Øre og Skillinger, og saa var der nogle, der hed Bjørnbakkere, medens Sølvpengene havde andre Navne. Dem, jeg særlig lagde Mærke til, var dem, der hed Bjørnbakkere, og det var nogle Penge, der saa ud til at være meget værdifulde efter deres Størrelse, men ikke havde en Værdi, der svarede dertil. Jeg kendte ikke den Gang noget videre til de to dygtige Brødre Bjørnbak, hvoraf den ene virkede i Aarhus-Egnen og den anden oppe i Himmerland, men jeg har alligevel ikke kunnet lade være med at tænke paa, om de Penge, der nu stilles til Raadighed, er 20 Mill. Bjørnbakkere, eller det er 1 Mill. Kr. i Penge, der er givet af en Mand eller af en Familie, som gerne vil være tjenende overfor en stor Sag og vil stille dem til Raadighed, saa at de kan bruges paa den Tid, som af Autoriteterne skønnes at være den belejlig og rigtige Tid til at faa Universitetsordningen ført et stort Skridt videre derovre.

Der var endnu et Spørgsmaal, som vi syntes vi skulde have klaret: Hvis vi nu gaar det Skridt, der her er Tale om, hvem skal saa bære Udgifterne i den kommende Tid? Er det saaledes, at denne Kreds af Mænd i Aarhus staar med et moralsk Krav overfor Rigsdagen og overfor Statskassen paa at faa Sagen ført videre, eller er det saaledes, at de har ført Sagen til det Punkt, hvor den er nu, og at de saa prøver paa at gøre, hvad de kan, for at samle alle Jyder, Vestjyder, Sydjyder, Vendelboer og Thyboer om at tage det næste Skridt og faa samlet sammen, hvad der er nødvendigt til f. Eks. at faa det medicinske Fakultet ført helt igennem, hvortil der, efter hvad der foreligger for os, kræves ca. 1½ Mill. Kr. og 300 000—400 000 Kr. aarlig? Er det Meningen? Jeg maa sige, jeg ved det ikke, Sagen er blevet fremmet med en ganske forunderlig Hast, vi har skullet tage Stilling til den fra Tirsdag til Torsdag, ja, vi fik Udsættelse til Fredag, men det er dog en ganske forbavsende kort Tid for et Landstingsudvalg til Behandling af en saadan Sag. Adskillige af os havde Følelsen af, at flere af de Spørgsmaal, jeg her har fremdraget, egentlig kun kunde klares ved, at Udvalget kom over til Aarhus og saa, hvad der var gjort derovre, kom til at tale med de Mænd, der har arbej-